

Datum : 15 december 2020
Documentnummer : 2020-116937, (F&C)
Dossiernummer : K24063

Voordracht van gedeputeerde staten aan provinciale staten van Groningen over het uiten van wensen en bedenkingen over het voorgenomen GS besluit om een lening van € 1,1 miljoen te verstrekken aan de gemeente Groningen ten behoeve van het project Spoed voor Jeugd.

1. Samenvatting

Namens alle Groninger gemeenten hebben we van de gemeente Groningen in haar rol van penvoerder het verzoek ontvangen voor het financieel ondersteunen van gemeenten bij de implementatie van het project Spoed voor Jeugd. Het doel van dit project is om te komen tot een kwalitatief betere zorg en een goedkopere zorg waardoor kostenbesparingen in het sociaal domein kunnen worden gerealiseerd. De businesscase van het project Spoed voor Jeugd laat zien dat de verwachte besparingen in de periode 2020-2023 per saldo ruim € 4 miljoen hoger uit zullen vallen dan de kosten. Bovendien gaat de businesscase uit van een structurele besparing van per saldo € 2,5 miljoen per jaar vanaf 2023.

Naar aanleiding van dit verzoek is in de Kadernota 2020-2024 besloten om voor het oplossen van de knelpunten in de jeugdzorg de gemeenten te ondersteunen door een bedrag van € 1,1 miljoen revolverend te financieren, te beginnen met het project Spoed voor Jeugd. Wij hebben het voornemen om een bedrag van € 1,1 miljoen te verstrekken in de vorm van een lening aan de gemeente Groningen.

2. Doel en wettelijke grondslag

Het verstrekken van de lening aan de gemeente Groningen is conform artikel 158, lid 1, sub e van de Provinciewet een privaatrechtelijke rechtshandeling waartoe Gedeputeerde Staten bevoegd zijn. Gedeputeerde Staten geven conform artikel 167, lid 4 van de Provinciewet vooraf inlichtingen aan Provinciale Staten over de uitoefening van de bevoegdheden indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de provincie. In dat geval nemen Gedeputeerde Staten geen definitief besluit nadat Provinciale Staten hun wensen en bedenkingen hebben kunnen inbrengen. Een andere grondslag voor het verstrekken van de lening in het kader van de publieke taak is het Provinciaal Afwegingskader Publiek Vermogen, waarmee u heeft ingestemd op 12 maart 2014 (voordracht 2/2014) en artikel 2, lid 1 van de Wet financiering decentrale overheden.

3. Procesbeschrijving en planning

Namens alle Groninger gemeenten hebben we van de gemeente Groningen in haar rol van penvoerder het verzoek ontvangen voor het financieel ondersteunen van gemeenten bij de implementatie van het project Spoed voor Jeugd. Naar aanleiding van dit verzoek hebben uw Staten bij de Kadernota 2020-2024 besloten om voor het oplossen van de knelpunten in de jeugdzorg de gemeenten te ondersteunen door een bedrag van € 1,1 miljoen revolverend te financieren, te beginnen met het project Spoed voor Jeugd. De afgelopen periode hebben wij in goed overleg met de gemeente Groningen een concreet financieringsvoorstel uitgewerkt. Zoals aangegeven in de Kadernota 2020-2024 wordt deze uitwerking voor wensen en bedenkingen aan uw Staten voorgelegd conform het zgn. afwegingskader provinciaal vermogen. Nadat u in staat bent gesteld uw wensen en bedenkingen te uiten zal de leningsovereenkomst met de gemeente Groningen worden opgesteld en ondertekend.

4. Begroting

U heeft bij de Kadernota 2020-2024 besloten om voor het oplossen van de knelpunten in de jeugdzorg de gemeenten te ondersteunen door een bedrag van € 1,1 miljoen revolverend te financieren. Te beginnen met het project Spoed voor Jeugd en mogelijk daarna voor andere projecten. Hierbij is aangegeven dat:

- ter afdekking van de risico's die hiermee annex zijn, in principe een bedrag van € 220.000 (20%) beschikbaar wordt gesteld en toegevoegd aan de Algemene reserve - onderdeel incidenteel beschikbare weerstandscapaciteit. Dit wordt meegenomen bij de actualisatie van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing bij het eerstvolgende P&C document.

- ons college inzet op het verlagen van de risico's en dus van het risicopercentage van 20% door goede afspraken te maken met de gemeente Groningen.

Het voorstel van de gemeente Groningen moet uiteindelijk passen binnen bovenstaande kaders. In paragraaf 6 wordt het voorstel nader geduid.

5. Inspraak/participatie

Niet van toepassing.

6. Nadere toelichting

6.1 Duiding van het voorstel

Namens alle Groninger gemeenten hebben we van de gemeente Groningen in haar rol van penvoerder het verzoek ontvangen voor het financieel ondersteunen van gemeenten bij de implementatie van het project Spoed voor Jeugd. Dit betreft een voorstel om samen met een aantal zorgaanbieders de crisiszorg anders te organiseren, waardoor de continuïteit gewaarborgd is, de kwaliteit van de crisiszorg verbetert én de (vervolg) kosten dalen. Concreet betekent dit een betere samenwerking in de ketenaanpak van crisishulp en een gezamenlijke aanpak van de crisis door het integraal crisisteam, gemeentelijke casusregie en zorg vanuit de zorgaanbieders (goedkoper en kwalitatief betere zorg). Het project is inmiddels van start gegaan.

Voor het project Spoed voor Jeugd hebben de gemeenten een businesscase opgesteld in nauwe samenwerking met zorgaanbieders en met behulp van de expertise van bureau HHM.

Deze businesscase vormt de basis voor het verzoek van de gemeente Groningen (namens alle gemeenten) om een financiële ondersteuning van € 1,1 miljoen, zijnde het tekort dat gemeenten verwachten te hebben in het eerste jaar. Wij stellen voor om voor het project Spoed voor Jeugd een lening te verstrekken aan de gemeente Groningen van € 1,1 miljoen, onder de voorwaarden dat:

1. € 0,55 miljoen in ieder geval wordt terugbetaald door de gemeente Groningen.
2. de resterende € 0,55 miljoen wordt terugbetaald als de besparingen tot en met 2023 groter of gelijk zijn dan de projectkosten.

6.2 Toetsing lening van € 1,1 miljoen aan het provinciale afwegingskader publiek vermogen

De voorgenomen lening voldoet op de volgende manier aan de toetsingscriteria die in het provinciale afwegingskader publiek vermogen door uw Staten zijn vastgesteld op 12 maart 2014 (voordracht 2/2014). Daarin is een 7-tal afwegingscriteria benoemd:

- *Er is sprake van provinciaal publiek belang*
Formeel is jeugdzorg een wettelijk taak van de gemeenten. Het is van belang om te komen tot een kwalitatief betere zorg en een goedkopere zorg waardoor kostenbesparingen in het sociaal domein kunnen worden gerealiseerd. Dit is een gezamenlijk belang van de gemeenten en daarmee van provinciaal publiek belang.
- *Het provinciaal publiek belang vereist een provinciale financiering*
Momenteel wordt op landelijk niveau onderzoek verricht naar de structurele tekorten van gemeenten in de Jeugdzorg. Hierbij wordt aangegeven welk deel van de tekorten in principe oplosbaar is en welk deel niet. De gemeenten dienen maatregelen te nemen voor het "oplosbare deel" (door bijv. innovatie, efficiënter werken) en het Rijk voor het "niet oplosbare deel". Alles is erop gericht om het structurele tekort op de jeugdzorg op te lossen. Het project Spoed voor Jeugd is een initiatief/maatregel van de gemeenten om de structurele tekorten te verkleinen voor het oplosbare deel. Door de crisiszorg anders te organiseren wordt de kwaliteit van de crisiszorg structureel verbeterd en zullen de (vervolg) kosten dalen (efficiënter). Het revolverend inzetten van middelen (lees: lening) door de provincie sluit hierbij goed aan. De provincie helpt met tijdelijke financiering, financiering die gebruikt wordt om toe te werken naar het structureel oplossen van de tekorten in de jeugdzorg, want 1) gemeenten nemen maatregelen en 2) het Rijk neemt haar verantwoordelijkheid.

Wij zijn dan ook van mening dat de door ons te verstrekken lening een positieve bijdrage levert aan het structureel oplossen van de jeugdzorgproblematiek en daarmee het provinciaal publiek belang dient.

- *De risico's zijn deugdelijk in kaart gebracht*
Conform onze Kadernota Risicomanagement dient het risico van de te verstrekken lening van € 1,1 miljoen te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Voor leningen en het revolverend inzetten van middelen gaan we normaliter

uit van 20%, tenzij!. Gelet op het feit dat een bedrag van € 550.000 in ieder geval aan ons wordt terugbetaald bedraagt het risico maximaal € 550.000. Rekening houdend met een kans van optreden van 20% gaat het nu om een risicoreservering van € 110.000. Dit is de helft lager dan in de Kadernota 2020-2024 is opgenomen. Het risicopercentage is afgestemd met onze accountant EY en is met name verdedigbaar vanwege het feit dat er een marge bestaat van 36% (ruim € 4 miljoen) tussen de verwachte besparingen en de verwachte kosten van de businesscase 2020-2023 (zie bijgevoegde termsheet). Concreet betekent dit dat het risico voor de provincie pas manifest wordt wanneer de ingeboekte besparingen voor meer dan 36% niet gerealiseerd worden.

Ter afdekking van het risico dient het bedrag van € 110.000 te worden toegevoegd aan de Algemene reserve - onderdeel incidenteel beschikbare weerstandscapaciteit. Wij stellen voor dit mee te nemen bij de actualisatie van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het kader van de Jaarrekening 2020. Dan worden alle risico's opnieuw geïnventariseerd, wordt het incidenteel benodigde weerstandsvermogen opnieuw bepaald en afgezet tegen de incidenteel beschikbare weerstandscapaciteit. Indien het verschil tussen het incidenteel benodigde weerstandsvermogen en de incidenteel beschikbare weerstandscapaciteit minder bedraagt dan 10% dan is aanvulling niet vereist. Met andere woorden, bij de Jaarrekening 2020 wordt bezien of het risico Spoed voor Jeugd van € 110.000 al dan niet kan worden gedekt uit de reeds beschikbare middelen binnen de Algemene reserve (beschikbare weerstandscapaciteit).

- *Financieel rendement*
Het financieel rendement in de vorm van kostenbesparingen is voor de gemeenten. Wij vinden het in het kader van het maatschappelijk belang niet gepast om aan de gemeente rente in rekening te brengen.
- *Er is voldoende cofinanciering van derden*
Uiteindelijk financieren de gemeenten het project Spoed voor Jeugd volledig zelf.
- *De duur van de inzet van provinciaal vermogen moet onderbouwd zijn*
De duur van de lening van € 1,1 miljoen is gekoppeld aan de looptijd van het project Spoed voor Jeugd. De gemeenten verwachten dat het project loopt tot ultimo 2023. Het gaat dus om een lening van 3 à 4 jaar. De looptijd wordt in de leningsovereenkomst definitief vastgesteld. Na afloop van dit project zullen wij in overleg met de gemeenten bezien of het wenselijk is om de middelen opnieuw revolverend in te zetten voor projecten in de Jeugdzorg. Vanzelfsprekend zal het dan gaan om een nieuwe bestuurlijke afweging.
- *Selectiviteit en Precedentwerking*
Niet van toepassing, omdat de middelen in principe bestemd zijn voor alle gemeenten. Het project Spoed voor Jeugd betreft een nieuwe aanpak en zorgt voor een uniforme aanpak crisishulp in de hele provincie, er is 24/7 crisishulp beschikbaar voor alle gemeenten en er is een kwalitatieve verbetering van de hulp. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de tijdelijke financiering alleen geldt voor gemeenten om hun tekorten op de jeugdzorg te verkleinen en niet voor andere organisaties in de keten van de jeugdzorg.

7. Geheimhouding

Niet van toepassing.

8. Voorstel

Samengevat zijn wij voornemens om voor het project Spoed voor Jeugd een lening te verstrekken van € 1,1 miljoen aan de gemeente Groningen. Dit betreft een project van de Groninger gemeenten om samen met een aantal zorgaanbieders de crisiszorg anders te organiseren, waardoor de continuïteit gewaarborgd is, de kwaliteit van de crisiszorg verbetert én de (vervolg) kosten dalen. In de bijlage treft u ter informatie de conceptvoorwaarden aan waaronder wij voornemens zijn de lening te verstrekken (de zgn. termsheet). Wij stellen u voor om bij het, in ontwerp bij deze voordracht gevoegde, besluit vast te stellen dat Provinciale Staten in staat zijn gesteld om wensen en bedenkingen te uiten.

Groningen, 15 december 2020

gedeputeerde staten van Groningen:

F.J. Paas , voorzitter.

J. Schrikkema , secretaris.

Behandeld door : Jeanet Huisman / Paul Vinkenvleugel

Telefoonnummer : 06-21711361 / 06- 52761719

e-mail : j.huisman@provinciegroningen.nl / p.vinkenvleugel@provinciegroningen.nl

Bijlagen bij de voordracht

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	Concept termsheet	<i>Termsheet</i>